

Utställningens verk, bakgrund och dess konstnärer

Sammanställt av Monika Jansson, konstpedagog Värmlands Museum

Isola & Norzi
Hilario Isola och Matteo Norzi
Båda f. 1976
Prints, finisterrea 2007

Ett verk där konstnärerna gjutit i ett avtryck i ett nedtrampat fotspår, denna avgjutning har man vänt så att skosulan och dess mönster tydligt syns. Som ett konvext fotspår. Konstnärerna frågar oss: Vad lämnar vi för spår, både metaforiskt och fysiskt? Vilka spår är viktiga för oss, hur nära: familjens, kulturella, landets, regionen etc. Vilka vägar tar de oss, hur kom jag dit jag är i dag, hur hade det varit om spåren såg annorlunda ut.

"Hade jag gått där jag aldrig går, hade jag stått där jag aldrig står"

- Gå i någons fotspår – vad betyder det?
- Ta en annan väg? Finns det fler betydelser än den fysiska.
- Hur ser våra tankespår, vägar, banor ut och kan vi förändra dem? Vad händer med mig, omvärlden, om jag tänker i andra banor.
- Vi använder oss av orden "mind map"! Varför beskriver vi tankar som karta – är kartan viktig?

Vi orientera oss fysiskt med kartor, men använder även kartan för att orientera oss abstrakt. Vi sätter upp gränser med kartbilder. Gränser är att begränsa, gränser finns i oss själva och i den kultur vi lever. Det behöver inte vara en landsgräns. Om vi tänker gränsöverskridande, kan det vara positivt för att det gäller många men att gå över gränsen kan var något förbjudet, både landsgränsen eller de regler som samhället, familjen, kulturen satt upp.

Pedro Lash

Latino/ a America – serien, påbörjades 2002 -

Konstnären har med sina kartbilder bett flera personer ta med sig två kartbilder när de åker över gränsen Mexico - Usa. Kartan föreställer den amerikanska kontinenten. En karta lämnas tillbaka efter resandet den andra får personen behålla. Här blir själva kartan ett gränsöverskridande objekt, där olika personers avtryck blir till nya kartbilder. Kartans utseende ändras utan politiska beslut. Gränser existerar inte. Samma kartbild får olika innebörd och förändras ständigt – här kan vi dra paralleller till vår egen existens!

- Vilka personer har påverkat och förändrat mig? På vilket vis?
- Vilka gränser är viktiga? Hur påverkas vi av de gränser som finns och de som inte syns.
- Hur viktigt är det med gränsöverskridande?

Philippee Vandenberg
1952 -2009
Untitled/målningar

Konstnären arbetade ofta med teman som speglade/ replikerade de olika sociokulturella förändringarna som finns i vårt samhälle. Ett annat återkommande tema var rörlighet och rörelse. Han ville gärna sätta saker på sin spets, ge en kommentar till det som skedde runt omkring.

Det är svårt att se vad de små akvarellerna föreställer men det ser ut som olika bilder av rörelse. Därför kan man fortsätta prata om rörelse.

- Hur har världen förändrats på grund av att människor varit rörliga i mening förflyttningsbara? Man kan även använda rörelse som metafor för tankeverksamhet.
- Vad rör sig i våra hjärnor inför olika fenomen i vårt samhälle som till exempel andra kulturyttringar?

Kimsooja
1957
Needlewomen, video 1999

Videoinstallation. Kimsooja står helt stilla i ett folkvimmel bortvänd från oss betraktare. De som är i rörelse bildar ett eget mönster kring denna kvinnliga stöd. Alla reagerar och påverkas på något sätt.

Verket består av flera stora videoskärmar. Filmerna är från olika platser med människor av olika nationalitet. Endast Kimsooja är densamma vid varje plats. Det är meningen att vi, åskådare, ska omslutas av alla dessa människor i rörelse. Att vi är den stillastående. Den som är utanför, som inte är, nästan inte existerar.

- Hur skulle du reagera? Om du kom gåendes - om du stod stilla?
- Hur påverkas vi av det som är utanför, det annorlunda? Hur tänker jag och vad gör jag? Hur är det att vara utanför, hur är känslan i det bemötande man utsätts för?
- Varför säger vi utanförskap, vem bestämmer vilka som är utanför. Utanför min sfär?
- Motsatsen innanförskap är enligt Metapedia PK beteckning för människor som bor i ett "socialt privilegierat område".
- Detta bör vi ta upp! Hur känner du dig - inne eller ute? Varför känner du så?

Andrea Geyer
1971
Interim 2002

Andrea Geyers verk problematiserar ofta företeelser om hur identitet formas. Av historien, fiktion, kulturen etc.

Här väljer konstnären att presentera en installation med 80-sidiga tidningar med fotografier och text. Texten är en enda lång berättelse om en kvinna och det hon upplever då hon färdas under ett dygn från ett ställe till ett annat. Hur hon har uppfattningar sin omgivning och hur hon får ändra uppfattning. Texten känns i det närmast poetiskt.

Det är lätt att dra paralleller till vår egen tid, våra uppfattningar och fördomar om ditten och datten.

- Hur också tankebilder och föreställningar är något som kan förändras och bör förändras.
- Ex. Göteborgare är jovialiska! Vad säger du om finnar, tyskar, romer?
- Varför tänker du så?
- Kan din fördomar förändras?

Eric van Hove
1975
Abreaction in Shanghai 2004

Erik van Hove arbetar med konceptuell konst.

I den här videon får man se honom skriva med krita på en gata mitt bland allt folk i Shanghai. Han skriver poesi på franska om livet och döden, kärlek, tid, sol, mörker, hunger och annat som han anser viktigt. Han har gjort samma verk på olika platser i världen och registrerat det som händer runt omkring.

- Vad händer och är det likartat över världen? Vad tror du?
- Några ignorerar honom fullständigt, springer vidare i sin karusell. Barn och äldre stannar till tittar, förundrat, andra å sin sida blir irriterade, nästan arga. Men att dessa skrivna ord kan ha påverkan är det som fascinerar Erik. Med öppna öron lyssnar han till det som sker.
- Varför beter vi oss som vi gör, vilka kulturella regler dominerar över våra handlingar?
- Hur skulle du bete dig? Vad skulle du göra?
- Vad skulle du skriva om du vore konstnären Eric?

Xaviera Simmons
1974
Superunknown (Alive In The) 2010

Som fotograf är Xaviera Simmons intresserad av hur bilder används, hur de är placerade och till vilken text. Vad gör ett fotografi intressant och hur kan man ändra innebörden? I verket Superunknown (alive in the) har hon tagit 40 befintliga foton ur tidningar som alla handlar om båtflyktingar från olika delar av världen och satt ihop dem till en enda stor installation. Här är det inte bara innehållet som intresserar henne utan hur dessa bilder fungerar tillsammans.

- Händer något med innehållet när de förs samman? Förstärker de utsattheten eller blir det bara en samling?
- Vad tycker du som betraktare?

I dagens samhälle översköljs vi av foton som vi egentligen inte vet så mycket om, varken syfte eller bakgrund.

- Det finns en stor uppgift i att lära ut hur man kan "läsa" även bilder.
- Vilka bilder är "på riktigt"? Hur vet vi det?
- Sociala medier, vilken roll har de till mitt eget tänkande?
- Hur kan jag motverka att falska bilder sprids?

Lara Dhondt
1979
Selters of Refuse 2011

Lara är fotograf och i en serie har hon fotograferat installationer hon själv byggt. I sina vandringar runt om i städer och förorter har hon av det material som finns tillgängligt byggt små personliga sfärer i det offentliga rummet. Ett rörligt boende i motsats till den fasta arkitekturen som finns runt omkring oss. Tältande eller nomadliv står i bjärt kontrast till det bofasta och byggs bara vid behov av skydd eller vila för stunden och som kan förstöras och försvinna när vi lämnar det.

Det hon vill undersöka är om vi behöver ett eget utrymme, som är rörligt, där vi kan drömma oss bort. Ett av de effektivaste sätten att slå ihjäl tid är att dagdrömma men också för att finna vår egen rytm, menar hon.

- Vilka normer lever vi under? Måste vi det? Måste alla det? Går normer att ändra? Vem ska ändra sig? Du eller jag?
- Vad händer om vi vägra inrätta oss efter normer? Vad kan vara positivt med det?

Maps

I den här serien har Lara dragit ut olika flygfoton på papper som varit använt.

Société Réaliste
Bildades 2004
EU Green Card Lottery 2011

Société Réaliste är ett konstnärskollektiv som använder sig ord, mönster, kartor och filmer för att sprida sina idéer. Här i form av en interaktiv installation, *EU Green Card Lottery*.

Idén bygger på Green Card Lottery som är ett faktiskt lotteri där man med slumpens hjälp kan få permanent uppehållstillstånd i USA. För att kunna delta måste man fylla i ett formulär med vissa förbehåll, gäller utbildning, från kvalificerat land bl.a. Syftet sägs vara: att öka den etniska befolkningen.

Alla inlämningar delas upp i sex geografiska regioner och numreras. Efter granskning och bortsållande, i 2014 års lotteri avvisades 3 miljoner för att inte de innehöll rätt information eller var för sent inlämnade, lottas "vinnare" ut med hjälp av datorsystem utan inbördes ordning.

55 000 "vinnare" meddelas och får sedan instruktioner för att ansöka om visum. Antalet som verkligen kommer in varierar eftersom många inte ansöker, krångel med visum eller att en hel familj ska följa med.

En lott kostar 57 EUR så man undrar ju om syftet *att öka den etniska befolkningen* är hela sanningen.

När Société Réaliste la upp sitt Green Card Lottery EU som en installation på en websida var den så realistisk så 15 000 lämnade in ansökningar för att få arbets- och uppehållstillstånd i Europa!

Frågor man kan ställa sig är:

- Är det här ett bra sätt att ta emot människor från andra länder? Bör fler länder använda detta system?
- Vilka för eller nackdelar har det?
- Är livet ett lotteri?
- *Vem säger att just du ...* (Evert Taube.)

Acconci Studio
Vito Acconci
1940
Mobile Linear City 1991

En hel stad inuti en långtradare – här presenterar Vito Acconci det konceptet, med ritningar, instruktioner hur staden ska transporteras, hur det går till när "husen" vecklas ut och hur man får upp bord, sängar och hyllor invändigt i vart och ett av dem. Konstnären hade en vision om att detta skulle bli verkligheter men på grund av tillstånd, juridiskt ansvar osv. var det inte möjligt att genomföra.

- Som tanke till förändring så är det verkligen intressant. Varför ser boende ut som det gör? Måste det vara på det viset?
- Skulle våra bostäder kunna vara mobila? Jämför med husbil, husbåt.
- Hur påverkar bostadsområden tankar/fördomar kring dem: Rosengård - Danderyd?
- Kan man förändra detta seende? Hur skulle det gå till?

Nicole Franchy
1977
Ruricancho 2009

I utkanten av Lima ligger ett område som kallas San Juan de Lurigancho efter en spansk erövrare från 1500-talet. Under lång tid var Peru ockuperat av spanjorer och urbefolkningen hänvisade till vissa områden. Under 1980-talet var det ett av de största slumområdena i Latinamerika på grund av stor invandring under det politiska våldet som förekom i kringliggande länder.

Via militärsatellit filmas området, med dessa filmer blandat med animering reser vi över en tidsperiod på 40 år. Vi får se alla förändringar och hur fler och fler gränser uppkommer. Konstnären vill visa på den rörelse och förändring som sker runt oss och som vi kanske inte är medvetna om när vi befinner oss i skeendet.

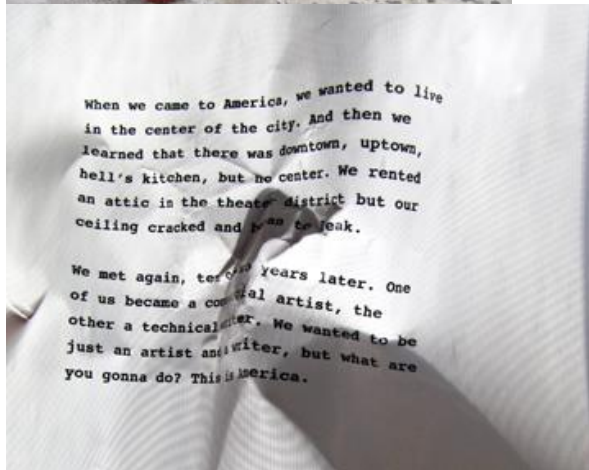
- Hur har mitt område förändrats under min levnad? Vad har ändrats och varför? Har det blivit bättre eller sämre?
- Vilka banor rör jag mig i? Om bara mina spår syntes vad skulle de bilda för mönster?

Julika Rudelius
1968
Adrift 2007

20 personer befinner sig i ett anonymt väntrum. Ett brummande - hummande ljud hörs och människorna rör sig (i takt) som de suttit i ett rörligt rum. Alla blundar och är tysta.

Svetlana Boym
1966
Hydrants Immigrants

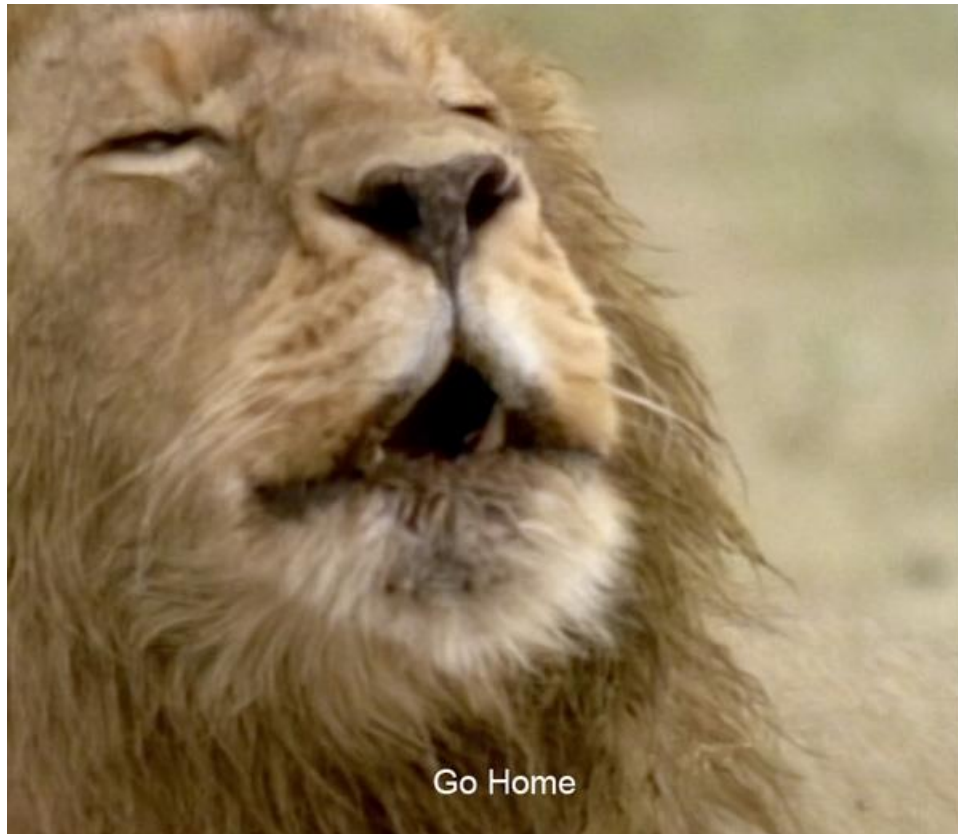
Svetlana Boym är författare och professor vid Howard i Slavisk litteratur. Hennes böcker sätter ofta läsaren på prov i att ändra sitt tankemönster genom att beskriva ett ord eller ett begrepp i ett nytt ljus. Hon arbetar också med fotografier och installationer.

I utställningen visas foton över brandposter i New York. Hon har sedan blett invandrare från olika världsdelar, kulturer och bakgrund att skriva en berättelse om/kring dessa. Det kan vara en dialog, ett klagomål, en sinnesstämning eller minnesbilder från sina egna erfarenheter som invandrare från brandpostens synvinkel.

Texten blir lika viktig som bilden: en förlängning av det egna jaget. Att gå uttryck om sina egna erfarenheter perspektivet genom ett föremål gör också att det är lättare att formulera sig. Mindre farligt om brandposten påstår något än en själv.

- Vad kan vi lära oss genom att se/tänka med någon annans "ögon", genom att sätta ord på någon annans tankar?
- Hur kan jag spegla mina egna erfarenheter i andras?
- Vilka berättelser är viktiga?
- Vad bär jag på för berättelse?
- Hur kan vi skapa förståelse för varandra genom berättandet?

Brendan Fernandes
1979
Homecoming 2008

På kvällarna skingras lejonen för natten men varje morgon i gryningen lockar de på varandra för att få ihop flocken.

I videon har konstnären använt filmens struktur genom att varje *Rrr* översatt med "Go home" (istället för "Come home"). På så sätt leker konstnären med språk och översättningar.

- Hur är det med översättningarna på filmer vi ser? Vad är skillnaden mellan undertexter och dubbad film?
- Hur ska vi förhålla oss till översatt text?
- Vad är skillnaden mellan gå hem och kom hem?
- Vad menas med hem? Är det samma i alla länder?
- Vad kännetecknar ett svenskt, iranskt eller japanskt hem?
- Motsatsen= gå bort. Hur kan det tolkas? Gå bort till eller från? Något man känner till – eller okänt? Gå bort till någons hem eller gå bort som i betydelsen dö.
- Vad anser du om de här begreppen? Är det något som vi tänker på? Borde vi tänka på det?

Fershteh Toosi
1976
The Only Reason 2006

Fershteh Toosi är konstnär med rötter i Iran som reagerar på olika händelser i världen och i sin konst försöker få oss att förstå konsekvenser av dessa händelser.

Hon vill med sitt visitkort, med texten som syns här ovan, påminna oss det visitkort KKK delades ut 70-talet. I samma utförande och typsnitt stod följande:

"The only reason you are white today is because your ancestors believed and practiced segregation"

Två motsatser som möts. Konstnären vill peka på ordets makt och vad det kan göra med oss människor. Hur lätt det är att sätta in påståenden och värderingar fack och därmed skapa "sanningar" som sprids. Ungefär som fjädern och hönan!

- Här kan vi ställa oss frågan om KKK syfte med sitt visitkort? Vad ville de uppnå?
- Hur påverkar det dig om du inte är "vit"?
- Vad har vi för ursprung egentligen? Finns ett mänskligt ursprung?
- Vad vill det säga att vara medborgare? Vilka förpliktelser medför det?

Adrian Piper
1948
Everything#4
2004

Piper är känd för sin konceptuella konst sedan 1960-talet där hon ofta tog upp brännande ämnen som ras, kön och identitet.

2003 fick New York borna stifta bekantskap med hennes första verk i Everything# serien. Curator Jacob Fabricius gick då omkring som "sandwich- man" på NY gator med de fem orden: "Everything will be taken away".

Citatet kommer från Alexander Solzjenitsyns "Once you have taken everything away from a man, he is no longer in your power. He is free." Hon har komprimerat citatet till fem ord. 2007 kom nästa projekt i Everything# serien. Frivilliga gick omkring med de fem orden skriva spegelvända i pannan med hennafärg. Reaktionen av omvärlden spelades in.

- Hur skulle du reagera på något liknade?
- Skulle du kunna vara den frivillige?

När "Everything" konceptet kom in i utställningshallar tog det nya vändningar. Orden skrivs direkt på tapet eller vägg, på en gravsten eller upprepade gånger med krita på en skoltavla. Serien är upp i # 21 om inte mer.

- Vad menade Solzjenitsyn med sitt citat? När är människan fri? Och hur identifierar vi frihet?
- Kan man vara bunden till saker? Är det lättare att förflytta sig utan ok?
- Jämför med snusmumrikens: "*Men vem ska trösta knyttet och förklara att en sång är bättre än en kappsäck ifall vägen är för lång*".

Raqs Media Collective
Ndl Jn (new Dehli Junction)
2002

Raqs Media Collective är ett indiskt konstnärskollektiv som grundades 1992. De tre konstnärerna gillar att ta på sig olika roller: konstnärens, curators, provokatörens, skådespelarens. De begränsar sig inte i ett uttryck utan lika gärna som de gör en utställning kan de redigera böcker, iscensätta händelser eller samarbeta med arkitekter. Deras olika arrangemang har lämnat spår i den samtida kulturens Indien.

Verket är en ljudinstallation från staden New Delhi. Vi lyssnar till alla dessa vardagliga ljud: bilar, folk, djur, tåg etc. De bildar ett potpurri av mänsklig närvaro i form av toner. Ljud som i ena stunden är öronbedövande till små stunder av tystnad. Man kan urskilja händelseförlopp och attityder.

- Vad har olika platser för ljud? Kan vi höra vart ett ljud har sitt ursprung?
- En speciell plats, gata, stad, land?
- Behöver vi lära oss olika kulturer ljudbild? Vad kan det ge oss för erfarenheter?
- Vilka ljud avger du? Vilka ljud vill du bli mött av?
- Vilka ljud känns hemtama?
- Hur kan vi med hjälp av ljud förmedla oss till andra?
- Hur kan vi förenas i ljud?